

15 Marzo, 2017

‘Estació de servei’, obra del 1960 de Francesc Todó que es pot veure a la retrospectiva de l’Espai Volart de Barcelona ■ FUNDACIÓ VILA CASAS

L’Espai Volart de la Fundació Vila Casas ofereix una retrospectiva del pintor Francesc Todó que l’artista preparava abans de morir

El poeta dels objectes

Montse Frisach
BARCELONA

Feia temps que la Fundació Vila Casas preparava un homenatge al pintor tortosí Francesc Todó (1922-2016) en forma d’exposició retrospectiva. Però, malauradament, no s’havia de fer fins a l’artista va morir el novembre passat, als 94 anys, abans de veure inaugurada aquesta mostra, que ara es pot visitar a l’Espai Volart de Barcelona.

L’ha comissariada Àlex Susanna, que apunta que l’exposició havia de ser “un homenatge en vida”. Al setembre, quan Susanna va anar a casa de Todó a mostrar-li la selecció d’obres, se li van encendre totes les alarmes: “Li vaig ensenyar les obres, se’m va quedar

mirant i em va dir: «Jo ja he tancat la barraca.» «Ostres, Paco!, no em facis aquesta putada», li vaig dir”, recorda el comissari de l’exposició.

Avantguarda figurativa

La intenció de la mostra, que reuneix una quarantena d’obres, és oferir un “compendi de l’imaginari plàstic de Todó, i res millor que fer-ho a través del món dels objectes”, en un recorregut que va passant de manera subtil per les diverses etapes de l’artista. Todó, malgrat que al final de la seva vida se’l va reivindicar, va pagar un preu per ser un dels representants de “l’avantguarda figurativa enmig de l’hegemonia de l’abstracció”.

Però Susanna insisteix en la modernitat de la figu-

ració de Todó exemplificada en les pintures maquinistes dels anys cinquanta i seixanta que acusen la influència d’artistes com Torres-García, Klee i Calder. “El maquinisme va tenir un gran ressò i als anys seixanta Todó no para d’exposar i rebre encàrrecs. Realitza murals com el del nou edifici de la Mútua Metal·lúrgica. Fa l’escenografia de l’obra *Una voz en off*, de Xavier Montsalvatge, al Liceu el 1962. Col·labora amb escriptors i crítics d’art, exposa a la sala Gaspar... vaja, que no li va faltar notorietat, tot i que semblés que la seva obra estava fora del cànon imperant en el panorama de la pintura catalana de postguerra”, explica Susanna.

A poc a poc Todó va anar evolucionant cap a una

poètica de l’objecte que Susanna defineix de “creació d’una sintaxi virtual, d’un camp de forces magnètiques”. Amb la introducció de colors seus com el blanc i el blau clar, de mica en mica la pintura de Todó entra “en un procés molt sofisticat de desmaterialització, a una lleugeresa del pintar, amb transparències i punts de llum”. Susanna compara aquesta manera de pintar amb “la música callada de Mompou”.

L’abandonament del maquinisme i la preponderància de la natura morta i el paisatge en aquest moment coincideixen també amb una davallada en la visibilitat de la seva obra, que no seria reconeguda de nou fins que el 2006 se li va fer un ampli homenatge amb

dues exposicions a la desapareguda sala Vinçon (on Todó havia debutat el 1946) i a la sala Parés.

Aquesta evolució és la que traça l’exposició, que inclou bàsicament acrílics sobre tela i aquarel·les sobre paper. “El món de Francesc Todó és una mena de retrat tardà del món noucentista que entronca amb artistes com Xavier Valls, Lluís Marsans i Maria Girona. És un món equilibrat, culte, enemic d’escarafalls, en definitiva, són exponents d’un món estètic molt barceloní i d’una modernitat tranquil·la”, conclou Susanna. ■

* **Francesc Todó. Una música de cambra.** ESPAI VOLART. AUSÍAS MARC, 22. BARCELONA. FINS AL 26/3